

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ”Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 999/2001 vad gäller förlängning av perioden för övergångsbestämmelser”

(KOM(2003) 103 slutlig – 2003/0046 (COD))

(2003/C 208/13)

Den 14 mars 2003 beslutade rådet i enlighet med artikel 251 i EG-fördraget att rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 25 april 2003. Föredragande var Leif E Nielsen.

Vid sin 399:e plenarsession den 14 och 15 maj 2003 (sammanträdet den 14 maj) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 110 röster för och 11 nedlagda röster.

1. Bakgrund

1.1. Förordning (EG) nr 999/2001⁽¹⁾ innehåller regler för klassificering av medlemsstater, tredje länder och regioner i olika kategorier på basis av risken för förekomst av transmissibel spongiform encefalopati⁽²⁾. Klassificeringen görs av kommissionen på basis av uppgifter från berörda länder och regioner och efter en bedömning av den vetenskapliga styrkommittén. Resultatet är avgörande för kraven i fråga om BSE-bekämpning och import av levande djur och animaliska produkter. Enligt förordningen skall bestämmelserna tillämpas från den 1 juli 2001 med en övergångsperiod fram till den 1 juli 2003, då klassificeringen enligt planerna skall vara avslutad.

1.2. Kommissionen efterlyser en förlängning av övergångsperioden med ytterligare två år, så att klassificeringen kan avslutas. Enligt kommissionen stod det klart under bedömningen av ländernas dokumentation att vissa ändringar av kategoriseringskriterierna var nödvändiga för att man skulle kunna åstadkomma en korrekt kategorisering som i större utsträckning motsvarar BSE-risken. Kriterierna hade fastställts av internationella byrån för epizootiska sjukdomar (OIE). EU lade utan framgång fram ett ändringsförslag för OIE, som inte verkar ha för avsikt att följa uppmaningen att presentera en förteckning över BSE-fria länder. Dessutom har den vetenskap-

liga riskbedömningen av länderna inte kunnat avslutas, eftersom Vetenskapliga styrkommittén endast har avgivit ett slutgiltigt yttrande om en tredjedel av de länder som ansökt.

1.3. Syftet med förlängningen är att kommissionen skall göra ett nytt försök att nå en överenskommelse med OIE om fastställande av BSE-status på basis av kommissionens uppfattning om vilka krav som bör ställas på riskbedömningen, exempelvis tillämpning av så kallade rapid tests. Kommissionen skulle under den förlängda övergångsperioden samtidigt avsluta den vetenskapliga riskbedömningen.

2. Allmänna kommentarer

2.1. Det är demoraliserande för EU-samarbetet att kommissionen och medlemsstaterna mer eller mindre välgrundat ständigt överskrider de tidsfrister som man gemensamt beslutat om. Det gäller inte minst på djurhälso- och folkhälsoområdet, som är föremål för nästan hälften av de rättsakter som rör inre marknaden. Det undergräver rättsuppfattningen och gör att bestämmelserna inte kan upprätthållas gentemot andra berörda parter, exempelvis i handeln med tredje land.

2.2. Kommissionen och medlemsstaterna bör, inte minst i ljuset av utvidgningen, i betydligt högre grad vara medvetna om behovet av realistiska tidsfrister som kan respekteras i praktiken. Samtidigt måste kommissionen ta hänsyn till sin roll som fördragets väktare gentemot de medlemsstater som inte tillämpar EU:s bestämmelser fullt ut och i tid. I det aktuella läget krävs dock en förlängning av övergångsbestämmelserna, men man måste undvika att tidsfristen efter förlängningen på nytt skall förlängas, med ytterligare osäkerhet till följd.

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform, EGT L 147, 31.5.2001, s. 1.

(2) Förkortningen BSE står för bovin spongiform encefalopati (galnakosjukan) som är den hittills mest dominerande formen av transmissibel spongiform encefalopati (TSE).

2.3. Man kan konstatera att förlängningen inte kommer att förändra nivån på folkhälsoskyddet, eftersom övergångsbestämmelserna i fråga om bortskaffning av specificerat riskmaterial (SRM) och slaktmetoder kommer att bibehållas inom EU och gentemot tredje land. Om man inte förlänger övergångsbestämmelserna kommer medlemsstaterna till exempel inte längre att ha den skyldigheten.

2.4. Dessutom är det nödvändigt att upprätta en löpande och konstruktiv dialog mellan OIE och EU i syfte att säkerställa bättre samordning mellan bestämmelserna i EU och på internationellt plan. Det bör, genom en konstruktiv dialog, vara möjligt att uppnå enighet kring gemensamma bestämmelser för riskhantering på samma sätt som för riskbedömning, om man utgår från samma vetenskapliga underlag. Om det inte går, bör EU ta konsekvenserna och själv införa nödvändiga bestämmelser, oavsett de komplikationer det skulle medföra för WTO beträffande handeln med tredje land. Bristande internationell acceptans och tidsmässigt krävande förhandlingar får inte leda till förseningar när det gäller att vidta de åtgärder som är nödvändiga för EU-samarbetet.

3. Särskilda kommentarer

3.1. Enligt den geografiska riskbedömning som den vetenskapliga styrkommittén har utfört (Geographical BSE Risk – GBR) klassificeras Argentina, Nya Zeeland och Brasilien som BSE-fria länder (GBR I: "BSE free country or region"), medan USA, Kanada och Sverige registreras som länder med minimal BSE-risk (GBR II: "BSE presence unlikely but not excluded").

Det är dock oroväckande om de undersökningskrav som ligger till grund för riskbedömningen av tredje land inte är desamma som för riskbedömningen av medlemsstaterna, exempelvis stickprov på slaktdjur.

3.2. Kommissionen bör i denna situation överväga möjligheten att redan nu granska underlaget för klassificeringen, eftersom det nuvarande underlaget är otillräckligt och en anpassning under alla omständigheter kommer att bli en nödvändighet.

3.3. De anslutande länderna är alla placerade på risknivåer som motsvarar medlemsstaternas (GBR III: "BSE presence is likely but not confirmed or confirmed at lower level"). I detta sammanhang är det angeläget att man före utvidgningen gör en definitiv klassificering av de anslutande länderna, så att de riskaspekter som är kopplade till den interna handeln med levande djur och animaliska produkter är fullständigt avklarade innan länderna blir EU-medlemmar.

4. Slutsats

4.1. EESK stöder förslaget om en förlängning av tidsfristen med förbehåll för ovannämnda kommentarer. Kommittén rekommenderar att kommissionen gör en kraftansträngning för att överbevisa OIE och klargöra rättsläget rörande bekämpning av TSE i EU. Under alla omständigheter måste klassificeringen av länderna avslutas snarast, inte minst för att man skall kunna gå vidare med uppföljningsåtgärder efter klassificeringen.

Bryssel den 14 maj 2003.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Roger BRIESCH